O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

IJTIMOIY FIKR
RESPUBLIKA JAMOATCHILIK FIKRINI O'RGANISH MARKAZI

AKADEMIYA GOOGLE

RAQAMLI OB'EKT IDENTIFIKATORI

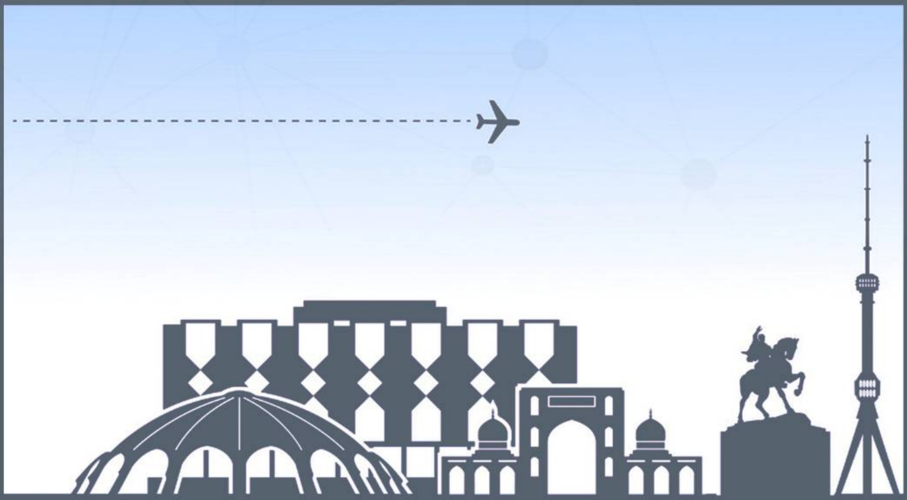

O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI,
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI BINOSI
"SOTSIOLOGIYA" KAFEDRASI

ZAMONAVIY DUNYONING IJTIMOIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI

KONFERENSIYA QUYIDAGI YO'NALISHLAR BO'YICHA FAOLIYAT YURITADI:

1. ZAMONAVIY IJTIMOIY VOQELIKNING O'ZIGA XOSLIGI VA ZAMONAVIY JAMIYAT DINAMIKASINI ANIQLASH
2. MINTAQA AHOLISI QADRIYATLARINING DINAMIKASI
3. MINTAQANING IJTIMOIY-IQTISODIY MAYDONI: AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR
4. ZAMONAVIY DUNYO IJTIMOIY MANZARASINING TRANSFORMATSIYALASHUVI

doi https://zenodo.org/record/7978770

Chop etilgan sana: 2023-yil 20-may

XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENTSIYA | ONLINE ZOOM PLATFORMA

MATERIALLAR TO'PLAMI

TOSHKENT
2023-YIL 25-MAY

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI VA XORIJIY OLIY TA'LIM MUASSASALARI PROFESSOR-O'QITUVCHILARI, YOSH TADQIQOTCHILAR, DOKTORANTLAR, MAGISTRANTLAR VA IQTIDORLI TALABALAR

HTTPS://NUU.UZ

OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI
SOTSIOLOGIYA KAFEDRASI
"IJTIMOIY FIKR" RESPUBLIKA JAMOATCHILIK FIKRINI O'RGANISH MARKAZI

ZAMONAVIY DUNYONING IJTIMOIY MANZARASI VA JAMIYAT TUZILMALARI TRANSFORMATSIYASI

xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiyasi
(Toshkent, 25-may 2023-yil)

MATERIALLAR TO'PLAMI

1-BO'LIM

TOSHKENT-2023

KONFERENTSIYANING TASHKILIY QO‘MITASI

Mas’ul muharrir:
Kholbekov Abdugani Jumanazarovich
sotsiologiya fanlari doktori, professor (Toshkent, O‘zbekiston)

Konferentsiya koordinatori:
Sabirova Umida Farxadovna
sotsiologiya fanlari doktori, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

KONFERENTSIYA TAXRIRIY KENGASHI

Xaydarov Abror Xaydarovich
falsafa fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Alikariyeva A’loxon Nuriddinovna
sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutayevna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Xusanova Xayriniso Tayirovna
sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Axmedova Feruza Medetovna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Kalanova Sabohat Muradovna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Mirzaxmedov Xurshid Abdirashidovich
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) v.b. dotsenti (Namangan, O‘zbekiston)

Xaydarova Xilola Xislatnovna
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Ahmedova Mohinur Nu’monovna
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Muzaffarov Sanatbek Ikromjon o’g’li
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Abdusalomov Abdurashid Dilshod o’g’li
O‘zMU talabasi (Toshkent, O‘zbekiston)

DIZAYNER

@tadqiqotdesign (Namangan, O‘zbekiston)

«Zamonaviy dunyoning ijtimoiy manzarasi va jamiyat tuzilmalari transformatsiyasi» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiya materiallar to‘plami (Toshkent sh., 25-may 2023.) / mas’ul muh. A.J. Kholbekov - Toshkent: O‘zMU, 2023. – 310 b.

MAQOLADA KELTIRILGAN DALILLARNING TO‘G‘RILIGI UCHUN MUALLIF MAS’ULDIR | АВТОР НЕСЕТ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ДОСТОВЕРНОСТЬ ФАКТОВ ИЗЛОЖЕННЫХ В СТАТЬЕ

который становится возможным посредством осуществления общественного контроля как гражданами, так и институтами гражданского общества за формированием и исполнением Государственного бюджета Республики Узбекистан. Принцип открытости и прозрачности – целевой компонент общественного контроля. Данный принцип постепенно стал внедрятся в 2021 году – Министерство финансов запустило портал “Открытый бюджет”, который содержит открытую информацию о государственном бюджете, расходовании и планировании расходов, а также информация о параметрах государственного бюджета. Кроме того, практику участия граждан в формировании и исполнения бюджета проявляется в открытом голосовании “Инициативный бюджет”, которая была запущена еще в прошлом году. Цель запуска данной системы состоит в ускорении решения инфраструктурных проблем в местах проживания граждан, так как обычная практика решения данных проблем сталкивалась с необходимостью проверки соответствия возможностей текущей инвестиционной программы в районе/городе, за счет которой возможно решение актуальных проблем населения.

Конституционное закрепление норм общественного контроля значительно укрепляет институциональные и правовые основы развития гражданского общества и демократического, правового государства как с позиции повышения уровня гражданской активности и ответственности, так и с позиции ответственности государства в создании условий для реализации общественного контроля и обеспечения прозрачности и открытости органов государственной власти и управления. А также свидетельствует о необратимости происходящего процесса формирования открытости и прозрачности реформирования общества и государства, в котором главная роль отводится законным интересам человека, реализации его прав и свобод.

Литература:

1. Прозрачность и участие: общественный контроль 2.0 в США и Европе. С. 5, 16, 17, 176, 183-184.
2. Закон Республики Узбекистан от 12.04.2018 г. № ЗРУ-474 «Об общественном контроле»// https://lex.uz/docs/3679099
3. Закон Республики Узбекистан “О государственной молодежной политике” //https://lex.uz/acts/3026250
4. Закон Республики Узбекистан “о внесении изменений и дополнений в закон Республики Узбекистан «О торгово-промышленной палате Республики Узбекистан»// https://lex.uz/ru/docs/3815466
5. Закон Республики Узбекистан “О внесении изменений и дополнений в закон Республики Узбекистан «об охране труда»// https://lex.uz/docs/3031429
6. Закон Республики Узбекистан от 19 сентября 2016 г. № ЗРУ-408 “Об охране и использовании животного мира” (новая редакция) // https://lex.uz/acts/3029504
7. Закон Республики Узбекистан "Об экологическом контроле"// https://lex.uz/acts/2304949
8. Закон Республики Узбекистан "О противодействии коррупции"// https://lex.uz/docs/3088013

https://doi.org/10.5281/zenodo.7975632

OLIY TA’LIM SIFATINI BAHOLASHNING XALQARO TAJRIBALARI

Sabirova Umida
Sotsiologiya fanlari doktori, dotsent
O‘zbekiston Milliy universiteti
Sotsiologiya kafedrasi
e-mail: umida-sabirova@yandex.ru

Annotatsiya: Mazkur tezisda oliy ta'lim sifatini baholashning xalqaro tajribasi, xususan turli mamlakatlarda amal qilayotgan modellar qiyosiy tahlil qilingan, baholashda tizimlaridagi umumiy va tafovutli jihatlar ochib berilgan.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim, AQSh modeli, akkreditatsiya, qiyosiy tahlil, tashqi baholash, Yevropa modeli

INTERNATIONAL EXPERIENCES OF HIGHER EDUCATION QUALITY ASSESSMENT

Sabirova Umida
Doctor of Sociological Sciences, Associate Professor
National University of Uzbekistan
Department of Sociology
e-mail: umida-sabirova@yandex.ru

Abstract: In this thesis, the international experience of assessing the quality of higher education, especially the comparative analysis of models used in various countries, has been studied, and the general and specific aspects of evaluation in national systems have been highlighted.

Keywords: higher education, US model, accreditation, comparative analysis, external evaluation, European model

Yigirmanchi asrning oxirida shakllana boshlagan oliy ta'lim sifatini baholashning jahondagi mavjud tizimlari majmuini shartli ravishda ikki turga bo'lish mumkin – oliy ta'lim sifatini markazlashgan tashqi baholash ustun bo'lgan tizim va oliy ta'lim sifatini ichki baholash ustun bo'lgan tizim. "Tashqi baholash" oliy ta'lim sifatini baholash tizimida davlat organlarining roli ustun bo'lgan davlatlarda keng tarqalgan. Bunday organlarga ta'lim vazirliklari yoki oliy ta'lim sifatini ta'minlash uchun mas'ul bo'lgan maxsus davlat organlarini kiritish mumkin. Bunday davlatlarda baholash (o'zini o'zi baholash) ko'pincha rasmiy darajada (rasmiyatchilik uchun) amalga oshiriladi.

Ta'kidlash joizki, tashqi baholash jamoat tashkilotlari tomonidan amalga oshirilishi mumkin. Bunda baholash davlat yoki jamoatchilik nazorati, litsenziyalash, davlat akkreditatsiyasidan o'tkazish va boshqalar kabilardan iborat bo'lishi mumkin. Markazlashgan tashqi baholash aksariyat Yevropa mamlakatlarida, shuningdek MDH davlatlarida keng tarqalgan. Bunda davlat tomonidan (boshqaruv subyekti sifatida) o'rta va oliy ta'limning progressiv yangi shakllarini tartibga solishuvchi qoidalar ishlab chiqiladi, inson kapitalini rivojlantirish uchun ma'muriy munosabatlarni huquqiy tartibga solishda yangi yondashuvlar qo'llaniladi.

Oliy ta'lim sifatini ichki o'zini o'zi baholash tizimi AQSh va sifatni baholashning Amerika modelini qabul qilgan davlatlarga xosdir (Filippin, Tayvan va boshqalar). Yevropa oliy ta'lim sifatini baholash tizimi ikkita yondashuvni o'z ichiga oladi: kontinental (Yevropa davlatlari) va Britaniya konfederatsiyasi ijtimoiy tuzilmasi (BKIT, ingliz tili va ta'limiga ustuvorlik beruvchi davlatlar). Kontinental yondashuvda oliy ta'lim sifati OTM bitiruvchilarining Yevropa mamlakatlari iqtisodiyoti rivojiga hissa qo'shishga qay darajada nechog'li tayyor ekani bilan baholanadi. Ushbu holatdan shuni anglash mumkinki, OTMlar hukumat tomonidan moliyalashtiradi. Bunda tashqi baholash tizimi haqida gap bormoqda. Britancha yondashuv mustaqilligi va avtonomligi bilan ajralib turadi, chunki Britaniya universitetlari rivojlanishni va nazorat shakllarini tanlashda erkindir. Bu Buyuk Britaniyaning oliy ta'lim tizimi hukumat mablag'lariga tayanmasligi bilan bog'liq. Ushbu yondashuv doirasida ta'lim sifatni ichki baholash tizimi amalga oshiriladi.

Oliy ta'lim sifatini baholashning Yevropa va Amerika modellarini qiyosiy tahlil qilish ham maqsadga muvofiq, chunki ular bir-biriga raqobatdosh hisoblanadi. Shu o'rinda benchmarking [1] – baholash tizimini takomillashtirish maqsadida ma'lum bir modelning raqobatbardosh ustunligini aniqlashning samarali vositalaridan biri haqida ham so'z yuritiladi. Yevropa va Amerika modellarining shakllanishida tarixiy, ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar, turli xalqlarning madaniyatlari va boshqa bir qator omillar muhim rol o'ynagan.

AQShda 4 mingga yaqin universitet mavjud, shulardan 200 tasi “Top universitetlar” qatoriga kiradi. Buyuk Britaniyada esa 137 ga yaqin universitet mavjud [2]. AQShda OTMlar tuzilishi va hajmi jihatdan xilma-xil bo‘lib, ular orasida yirik davlat ilmiy-tadqiqot institutlaridan tortib Internetda joylashgan kichik diniy kollejlar va tijorat muassasalarigacha mavjud. Hukumat oliy ta’limni tartibga solishda ushbu xilma-xillikni e’tiborga olgan holda yondashadi. OTMlar (ayniqsa, davlat tasarrufidagi oliy ta’lim muassasalari) faoliyatining asosiy yo‘nalishlari ba’zida davlat tomonidan belgilansa-da, umuman olganda OTMlarga o‘z maqsadlarini belgilash va ularga erishish yo‘llarini ishlab chiqishda erkinlik berildi.

AQSh modeli BKIT va kontinental yondashuvlardan tubdan farq qiladi va o‘ziga xos xususiyatlarga ega. Birinchi o‘ziga xos xususiyat AQShda “OTM – har bir shtatdagi davlat” munosabatlarining uchta modeliga tayanadi, mamlakatdagi oliy ta’lim sifatini baholash va boshqarish tizimi ana shu modellar asosida shakllangan. Natijada, mamlakatda OTMlarning ijtimoiy o‘rniga nisbatan turlicha ta’riflar beriladi, masalan, “davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlanadigan muassasa” va “davlat tomonidan boshqariladigan muassasa” yoki “keng vakolatlarga ega jamoat birlashmasi ko‘rinishidagi oliy ta’lim muassasasi”. Bunday holat ta’lim bozorida tartibsizlikni keltirib chiqarishi mumkin edi. Amerika modelida OTMlarni akkreditatsiya qilish tizimi aslida ta’lim sifatini boshqarish mexanizmi bo‘lib, Yevropadan farqli ravishda, OTMlar tashabbusi bilan amalga oshiriladi.

Ikkinchi xususiyat AQShda ta’lim sifatini belgilaydigan uchta omil mavjudligi bilan bog‘liq: ta’lim tizimini qonunlar orqali tartibga solish; ochiq raqobat; akkreditatsiya tizimi. Ushbu jarayonlar orasida faqat akkreditatsiya qilish o‘quv dasturlarini birlashtirishga, ya’ni yagona sifat standartini o‘rnatishga qaratilgan.

Germaniyada ko‘p bosqichli tizimga o‘tish va ta’limni internatsionalizatsiya qilish natijasida bir qator akkreditatsiya qiluvchi tashkilotlar joriy etildi [3]. 1998-yilda ta’lim vazirlari konferentsiyasining qaroriga binoan Germaniyada bakalavr va magistrlik dasturlarini baholash bo‘yicha akkreditatsiya kengashi tashkil etildi va u akkreditatsiya agentliklari uchun minimal standartlar va mezonlarni ishlab chiqdi. 1999-yilda Nemis muhandislari uyushmasi tomonidan muhandislik va kompyuter fanlari bo‘yicha akkreditatsiya agentligi tashkil etildi.

Germaniyadagi birinchi akkreditatsiya tashkiloti Quyi Saksoniya oliy ta’lim muassasalarini baholash markaziy agentligi (Central Agency of Evaluation of Lower Saxony’s Institutions of Higher Education – ZEvA) [4] bo‘ldi. Shuningdek, Muhandislik, informatika, tabiiy fanlar va matematika bo‘yicha o‘quv dasturlarini akkreditatsiya qilish agentligi (Accreditation Agency for Study Programs in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics – ASIIN) [5] mavjud. Bu tashkilot texnologiyalar, informatika, tabiiy fanlar va matematika sohalarida ta’lim dasturlarini, shuningdek boshqa sohalarda mutaxassis tayyorlaydigan agentliklarni akkreditatsiya qiladi. Germaniya ta’lim islohotining asosiy shiori “sifat va raqobat”dir. Maqsad mamlakat OTMlarida o‘quv jarayoni ishtirokchilarining ishtiyoqi va mas’uliyatini oshirishdir.

Yevropada oliy ta’lim sifatini baholashning asosiy moliyalashtirish manbai hukumatlar bo‘lib, umumiy ko‘rsatkichning 1/3 qismida moliyalashtirish manbalari OTMlarning o‘zlari hisoblanadi [6]. Daniyada ta’lim sifatini baholash tizimi hukumat tomonidan nazorat qilinadi. Gollandiyada esa bu ishni hukumatga bo‘ysunadigan idoralar va OTMlarning o‘zlari amalga oshiradi. Hukumat tomonidan moliyalashtirilmaydigan agentliklar deyarli barcha hollarda sifatni baholashni amalga oshiradigan OTMlar tomonidan moliyalashtiriladi. Bunday agentliklar Belgiya, Frantsiya, Latviya, Ruminiya va Gollandiyada mavjud.

AQSh asosan akkreditatsiyaning yagona tamoyillariga amal qiladi. AQShdagi OTMlarni akkreditatsiya qilish tizimi ta’lim sifatini boshqarish mexanizmlarini yoyish uchun o‘ziga xos modeldir. Biroq, Yevropa OTMlaridan farqli ravishda, u universitet tashabbuslariga asoslanadi (“pastdan akkreditatsiya”). Amerika va Yevropa oliy ta’lim muassasalari baholash tizimlarini qiyosiy tahlil qilish uchun asos bo‘lib xizmat qilgan alohida jihatlar quyidagilar hisoblanadi:

- hukumatning baholash sohasidagi vakolati;
- baholash maqsadlarini shakllantirish;
- baholashning eng muhim jihatlarini aniqlash;
- qaror qabul qilish usullari;

- oʻquv jarayonini tashkil etish.

Xorijiy davlatlarda oliy ta’lim sifatini ta’minlash va baholash usullarini tahlil qilish turli mamlakatlarda turlicha yondashuv va an’analar mavjudligini koʻrsatdi. Biroq, baholashning turli yondashuvlari va tizimlari u yoki bu tarzda resurslarga, jarayonlarga va natijalarga e’tibor qaratadi. Nimaga koʻproq e’tibor qaratilishi bilan ular bir-biridan farqlanadi.

Adabiyotlar:

1. https://www.cfin.ru/management/controlling/benchmarking_meths.shtml
2. http://www.directtalk.ru/article/a-znaete-li-vy-skolko-v-ssha-vuzov
3. https://psihdocs.ru/analiz-zarubejnogo-opita-po-formirovaniyu-uslovij-dlya-razviti.html?page=6
4. https://zeva.org/english-version/
5. https://www.asiin.de/en/about-asiin.html
6. https://cyberleninka.ru/article/n/finansirovanie-vysshego-obrazovaniya-v-evrope
7. Аликариев Н.С., Аликариева А.Н. Олий таълим сифати менежменти тизимини ривожлантириш концепцияси//“Социология фанлари” (www.tadqiqot.uz\soci) электрон журнали. №1. – Тошкент, 2020. – Б. 7-18. DOI http://dx.doi.org/10.26739/2181-9297-2020-1.
8. Аликариев Н.С., Аликариева А.Н. Complex factors of increasing the efficiency of human labor//NeuroQuantology | November 2022 | Volume 20 | Issue 18 | Page 102-107 | doi:10.14704/nq.2022.20.18.NQ880012. www.neuroquantology.com. eISSN-1303-5150
9. Сабирова У. Ф. Таълим жараёнини такомиллаштириш муаммосининг илмий манбаларда тадқиқ этилганлик ҳолати //Журнал социальных исследований. – 2021. – Т. 4. – №. 4.

“TURMUSH SIFATI” TUSHUNCHASI VUJUDGA KELISHI VA RIVOJLANISHINING KONTSEPTUAL TAHLILI

Abduxalilov Abdulla
Sotsiologiya fanlari boʻyicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Oʻzbekiston Milliy universiteti
Ijtimoiy ish kafedrasi
e-mail: abdu_lla@mail.ru

Annotatsiya: Bugungi kunda “turmush sifati” kategoriyasi ijtimoiy fanlarda keng muhokama qilinayotgan tushunchalardan biri hisoblanadi, chunki ushbu kategoriyaga nisbatan (farovonlik, turmush darajasi, inklyuzivlik) kabi sinonimik tushunchalarni vujudga kelishi sotsiologiya fanida “turmush sifati” tushunchasiga oid turli xil savollarni paydo boʻlishiga sabab boʻldi. Ushbu maqolada muallif oʻz e’tiborini “turmush sifati” tushunchasining paydo boʻlish tarixiga, uning ijtimoiy siyosiy va iqtisodiy sharoitlarni oʻzgarishi bilan yuzaga kelgan transformatsiyalashuv jarayonlariga qaratgan. Shuningdek, sotsiologiyada vujudga kelgan “turmush sifati” tushunchasiga doir obyektivistik va subyetivistik yondashuvlar oʻrtasidagi diskursni tahlil qilgan. Muallifning xulosasiga koʻra, aholining turmush sifati oshirilishi inson kapitali rivojlanishining muhim omili hisoblanadi.

Kalit soʻzlar: Turmush, turmush sifati, davlat, obyektivlik, subyektivlik, integral koʻrsatkichlar, transfert, iqtisodiyot, inson kapitali.

CONCEPTUAL ANALYSIS OF THE EMERGENCE AND DEVELOPMENT OF THE “QUALITY OF LIFE” CONCEPT

Abdukhalilov Abdulla
(PhD) in Sociological Sciences, Associate Professor
National University of Uzbekistan
Department of Social Work

МУНДАРИЖА | СОДЕРЖАНИЕ | CONTENT

I-SHO'BA. ZAMONAVIY IJTIMOIY VOQELIKNING O'ZIGA XOSLIGI VA ZAMONAVIY JAMIYAT DINAMIKASINI ANIQLASH

OLIY O‘QUV YURTLARIDA O‘QUV-USLUBIY ISHLARNI TASHKIL QILISHDA INNOVATSION BOSHQARUV……………………………………………………………………..5
Inaqov Qudratjon Qadirjanovich
YOSHLAR TARBIYASI – III RENESSANSNING MA’NAVIY ASOSI………………………7
Mansur Bekmurodov
ОСОБЕННОСТИ СОЦИАЛЬНОЙ СТРУКТУРЫ СОВРЕМЕННОГО УЗБЕКИСТАНСКОГО ОБЩЕСТВА………………………………………………………………11
Рахимова Н.Х.
GLOBALLASHUV JARAYONIDA TAHDIDLAR VA ULARGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI…………………………………………………………………………………15
Matibayev Tashpo‘lat
СОЦИАЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОВРЕМЕННЫХ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЯХ………………………………………………………………………………21
Убайдуллаева Раиса Турсуновна
KEKSALIK DAVRINING ILMIY TAVSIFLANISHIDA ETNOMETODOLOGIK YONDASHUV………………………………………………………………………………..24
Shohida Sodiqova
ПСИХИЧЕСКОЕ ЗДОРОВЬЕ И ПСИХОСОЦИАЛЬНОЕ БЛАГОПОЛУЧИЕ ПОДРОСТКОВ В ШКОЛЕ……………………………………………………………...26
Ташмухамедова Дилорам Гафурджановна
YETIMLIK ILM-FAN DUNYOSIDA BAHS-MUNOZARALARGA SABAB BO‘LIB KELAYOTGAN MURAKKAB IJTIMOIY HODISA……………………………………….31
Zaitov Elyor
СТРОИТЕЛЬСТВО НОВОГО УЗБЕКИСТАНА: ИТОГИ ПЕРВОГО ЭТАПА РЕФОРМ И ЗАДАЧИ ДАЛЬНЕЙШЕГО ПРОГРЕССА…………………………………….34
Бекмуродов Бобур
INTEGRITY AS AN ACTUAL DIRECTION IN THE SOCIOLOGY OF SPORT…………40
Gonashvili A.S.
ТРАНСФОРМАЦИЯ СОЦИОКУЛЬТУРНОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ В ЦИФРОВОМ ПРОСТРАНСТВЕ………………………………………………………………………...44
Жолдошева А.Ш., Кошбакова Б.М.
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING IJTIMOIY-IQTISODIY RIVOJLANISHINI BAHOLASH…………………………………48
Alikariyev Nuriddin Safarqoriyevich
“JAMIYAT IJTIMOIY SOHASI” TUSHUNCHASIGA DOIR………………………………………………………………………………………..53
Kholbekov Abdug‘ani, Nazarqosimov Sarvar
ИРРАЦИОНАЛЬНОСТЬ ПРИ ИНТЕРПРЕТАЦИИ ДАННЫХ СОЦИОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ…………………………………………………...57
Сеитов А.П.
MARKAZIY OSIYODAGI TABAQALANISHNING IJTIMOIY XUSUSIYATLARI……...59
Komil Kalonov
ДЕМОНСТРАТИВНОЕ ПОТРЕБЛЕНИЕ МОЛОДЕЖИ СКВОЗЬ ПРИЗМУ ИНТЕРНЕТА И СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ…………………………….61
Вяткина Ю.А., Бураканова Г.М., Ахмедова Ф.М.
СОЦИАЛЬНЫЙ ЛАНДШАФТ СОВРЕМЕННОГО МИРА И СОЦИОЛОГИЯ ПРАВОСОЗНАНИЯ…………………………………………………………………………...68
Каххаров Абдулахат Ганниевич, Абдуллаев Сардорбек Усмонходжаевич

YOSHLAR IJTIMOIY-INNOVATSION FAOLLIGINI OSHIRISH OMILLARI…………..71
Sarvar Otamuratov
УСИЛЕНИЕ ОБЩЕСТВЕННОГО КОНТРОЛЯ В ОБЕСПЕЧЕНИИ ОТКРЫТОСТИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ И УПРАВЛЕНИЯ В ОБНОВЛЯЕМОЙ КОНСТИТУЦИИ……………………………………………………………74
Алексеева В.С.
OLIY TA'LIM SIFATINI BAHOLASHNING XALQARO TAJRIBALARI………………...78
Sabirova Umida
"TURMUSH SIFATI" TUSHUNCHASI VUJUDGA KELISHI VA RIVOJLANISHINING KONTSEPTUAL TAHLILI………………………………………………………………………81
Abduxalilov Abdulla
YOSHLAR HUQUQIY MADANIYATINI YUKSALTIRISH – DAVLAT SIYOSATINING USTUVOR VAZIFASI……………………………………………………………………………84
Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutayevna, Yo'ldoshev Shohrux Ilhomjon o'g'li
O'ZGARIB BORAYOTGAN DUNYO SHAROITIDA AVLODLARNING DIFFERENTSIATSIYASI VA JIPSLASHUVI………………………………………………………87
Kalanova Sabohat Muradovna
НОВЫЕ ПОДХОДЫ К ИЗУЧЕНИЮ СОЦИАЛЬНЫХ ПРОБЛЕМ ГОРОДСКОЙ АГЛОМЕРАЦИИ (к вопросу становления и развития социологии города)……………..91
Шокиров Хотан Анварович
LOW-SKILLED LABOR MIGRATION FROM KAZAKHSTAN AND UZBEKISTAN TO SOUTH KOREA……………………………………………………………………………………94
Toktarova Nazym
ДИСТАНЦИОННОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В УЗБЕКИСТАНЕ: ПРЕИМУЩЕСТВА, НЕДОСТАТКИ, ПЕРСПЕКТИВЫ……………………………………………………………98
Мискинов Махдий Бозорбой ўғли, Решетников Иван Валерьевич

II-SHO'BA. MINTAQA AHOLISI QADRIYATLARINING DINAMIKASI

О НЕКОТОРЫХ ТРАДИЦИОННЫХ ЦЕННОСТЯХ КЫРГЫЗОВ УЗБЕКИСТАНА..103
Жусубалиев А.Р., Халматов К.А.
ИСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ «ПРАЗДНИКА НАУРЫЗ» (НА ОСНОВЕ ТРУДОВ УЧЕНОГО-ФАРАБИЕВЕДА АКЖАНА АЛЬ-МАШАНИ)……………………107
Имангалиев А.Т., Дукенбаева З.О.
OLDER PEOPLE ARE AN ESSENTIAL COMPONENT OF NATIONAL HUMAN CAPITAL…………………………………………………………………………………………111
Kamalova Khatira
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI VA IJTIMOIY STEREOTIPLAR………………..114
Xaydarov Abror
YOSHLAR IJTIMOIY FAOLLIGI DAVLAT SIYOSATINING USTUVOR YO'NALISHI SIFATIDA……………………………………………………………………..117
Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutayevna
O'ZBEKISTONDA AHOLINI IJTIMOIY HIMOYALASHDA O'ZARO KO'MAK OMILINING TARIXIY AHAMIYATI…………………………………………………………...121
Xusanova Xayriniso Tayirovna
НЕГАТИВНОЕ ВЛИЯНИЕ СРЕДСТВ МАССОВОЙ ИНФОРМАЦИИ НА МОРАЛЬНЫЕ ЦЕННОСТИ МОЛОДЕЖИ……………………………………………123
Маймакова А.А., Бураканова Г.М.
INSON RESURSLARINI BOSHQARISH STRATEGIYASI QO'LLANISHINING BAHOLASH MEZONLARI……………………………………………………………………127
Olimov Furqat Hoshimovich

AJDODLAR ILMIY MEROSI MILLIY QADRIYATIMIZ POYDEVORIDIR……………129
Xolmirzayev X.D., Xalimmetova R.D.
MEDIA SAVODXONLIK VA AXBOROT MADANIYATINING INSON HAYOTIDAGI AHAMIYATI……………………………………………………………..133
Xolmirzayev X.D. Sotvoldiyeva M.
ВОПРОСЫ НАЦИОНАЛЬНО-ЭТНИЧЕСКОЙ ТОЛЕРАНТНОСТИ МОЛОДЕЖИ………………………………………………………………………………136
Ахмедова Феруза, Назарова Раъно
MA'NAVIY QADIRIYATLARNING MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHDAGI AHAMIYATI……………………………………………………………………………..140
Kadirova X.B.
DEMOKRATIK JAMIYAT TRANSFORMATSIYALASHUVIDA QADRIYATLARNING IJTIMOIY AHAMIYATI…………………………………………144
Navruzov Oybek Egamqulovich, Dusmuradova Umida Ibragimovna
DAVRLAR ALMASHINUVIDA AXBOROTLARNING INSONLAR TAFAKKURIGA TA'SIRI………………………………………………………………………………...148
Ernazarov Behzod
DAVLAT BOSHQARUVIDA INSON QADRINI YUKSALTIRISHNING IJTIMOIY MEXANIZMLARI……………………………………………………………150
A'zamova Kumush
MADANIYAT – MILLIY O'ZLIKNI ANGLASHNING SHAKLLANTIRUVCHI OMILI SIFATIDA………………………………………………………………………………...153
Akramov X. F., Qo'qonboyeva G.S., Qo'chqorova K.X., Nuxriddinova D.X.

III-SHO'BA. MINTAQANING IJTIMOIY-IQTISODIY MAYDONI: AN'ANALAR VA INNOVATSIYALAR

ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ ГОСУДАРСТВЕННОГО УПРАВЛЕНИЯ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН ЧЕРЕЗ КОНЦЕПЦИЮ «СЛЫШАЩЕГО ГОСУДАРСТВА»……………………………………………………………………………156
Рысбаева С.Ж.
"MADANIY KOD" TUSHUNCHASI, UNING MARKETING VA MENEJMENT SOHASIDA TUTGAN O'RNI……………………………………………………………..160
Abdusalom Umarov
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОЛИТИКА КАЗАХСТАНА В ОБЛАСТИ СОДЕЙСТВИЯ ЗАНЯТОСТИ МОЛОДЕЖИ КАТЕГОРИИ NEET……………………………………………163
Нұртазина Роза, Найла Мұхтарова, Арайлым Джунусова
QASHSHOQLIKNI KAMAYTIRISH O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI DAVLAT SIYOSATINING USTOVOR YO'NALISHI……………………………………………………..168
Saparbaev Rustam Tursinbaevich
ОБРАЗ РОДИНЫ ГЛАЗАМИ ТАМБОВСКИХ СТУДЕНТОВ…………………………...170
Гузенина С.В.
RESEARCH IN SOCIOLOGY OF SPORTS IN INDIA AND POSSIBILITIES FOR THE WORLD……………………………………………………………………………174
Dr. Sanjay Tewari
ПЕРСПЕКТИВЫ СОТРУДНИЧЕСТВА СТРАН-ЧЛЕНОВ ШОС В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СФЕРЕ…………………………………………………………………182
Корганова С.С., Кадеева А.М., Райхан Б.А.
MENTAL HEALTH OF SOCIETY: "BY LAW OR BY CONSCIENCE?"………………...188
Kamchybek uulu M., Usupova C.S.
TA'LIM SIFATI MENEJMENTINI RIVOJLANTIRISHDA XALQARO MODELLAR……………………………………………………………………………...192
Alikariyeva A'loxon Nuriddinovna

РЕПАТРИАНТЫ В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ: ГЕНЕЗИС ПРОБЛЕМЫ……...196
Жусубалиев А.Р., Токоева Н.Б.
ОСНОВНЫЕ АСПЕКТЫ ИНКЛЮЗИИ ЛЮДЕЙ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ……………201
Латипова Нодира, Ниёзов Султонмурод
TA'LIMNI RIVOJLANTIRIShDAGI USTUVOR VAZIFALAR……………………………205
Axmedova F.M.
SOCIAL CAPITAL AS A FACTOR OF IMPROVING THE QUALITY OF LIFE………..208
Khusan Akramov
O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISHNING «UMPR» MODELI…..212
Dilfuza Nematova
IJTIMOIY-IQTISODIY VA DEMOGRAFIK XOLATINI INSON KAPITALI SHAKILLANISHIDAGI O'RNI (FARG'ONA VODIYSI MISOLIDA)……………………..214
Sodirjonov Muxriddin
OILADAGI ZO'RAVONLIK ZAMONAVIY OILALARNING ENG DOLZARB MUAMMOLARIDAN BIRI SIFATIDA……………………………………………………..219
Ziyayeva Xolida, Mingbayeva Bashorat
ОСОБЕННОСТИ СОВРЕМЕННОЙ ЦИФРОВОЙ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ И ЗАЩИТЫ НАСЕЛЕНИЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ……………………………………222
Юсупов Рахимжон
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ФОРМИРОВАНИЯ УЧЕБНЫХ ЦЕНТРОВ В УЗБЕКИСТАНЕ: КОНЦЕПЦИЯ НЕПРЕРЫВНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И РОЛЬ КОНЦЕПЦИИ В ДЕЯТЕЛЬНОСТИ УЧЕБНЫХ ЦЕНТРОВ……………………………225
Асамова Умида
TURKIYA TA`LIM TIZIMIDA MOBIL VA MASOFAVIY TA`LIM………………………228
Engin Evni
СОЦИАЛЬНЫЕ ФАКТОРЫ РЕАБИЛИТАЦИИ НАРКОЗАВИСИМЫХ: КАЗАХСТАНСКИЙ ОПЫТ……………………………………………………………...230
Санатқанұлы М., Байгабылов Н.
YOSHLAR MA'NAVIYATNI YUKSALTIRISHDA TA'LIM-TARBIYA JARAYONLARI TRANSFORMATSIYALANISHUVINING EVOLYUTSION ASOSLARI…………………235
Tashmetov Tuxtasin

IV-SHO'BA. ZAMONAVIY DUNYO IJTIMOIY MANZARASINING TRANSFORMATSIYALASHUVI

GLOBALLASHUV – DUNYO IJTIMOIY-SIYOSIY VA MADANIY MANZARASINI O'ZGARTIRISH JARAYONI……………………………………………………………...239
Farfiev B.A.
ОСОБЕННОСТИ ИЗУЧЕНИЯ ДЕЛИНКВЕНТНОГО ПОВЕДЕНИЯ…………………242
Латипова Нодира, Талипов Сухроб
ELECTORAL SYSTEM OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN AND ELECTION CAMPAIGNING……………………………………………………………………………245
Byulegenova B.B., Bolysbek M.A.
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПОТЕНЦИАЛА МОЛОДЁЖИ В МОДЕРНИЗАЦИИ ОБЩЕСТВА……………………………………………………………………………...252
Сабирова Умида Фархадовна, Абдусаломов Абдурашид Дилшод ўғли
СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ОБРАЗОВАНИЯ ЖЕНЩИН ПОЛЬШИ И КЫРГЫЗСТАНА…………………………………………………………………………255
Шайылдаева Асель Кокоевна, Ига Стшалка, Агнешка Ермолович
O'ZBEKISTONNING NOGIRONLIGI BO'LGAN SHAHSLARGA NISBATAN IJTIMOIY MANZARASINING TRANSFORMATSIYALASHUVI………………………...261
Abduvalieva Mumtozxon

ПРОБЛЕМЫ ИЗУЧЕНИЯ САМОПОНИМАНИЯ В ФИЛОСОФИИ…………………...264
Камчыбек уулу М., Качкынова А.Т.
ТРАНСФОРМАЦИЯ СОЦИАЛЬНОЙ КАРТИНЫ МИРА В НОВЫХ РЕАЛИЯХ……267
Бюлегенова Бибигуль Бисенбаевна, Матайбаева Айжан
YOSHLAR SOTSIOLOGIYASI: AHLOQ TRANSFORMATSIYASI………………………271
Xurshid Abdirashidovich Mirzaxmedov
O‘ZBEKISTONDA YOSHLARNING IJTIMOIY FAOLLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI……………………………………………………………………………276
Isropilov Murodjon Bahodir o’g’li
COMPLEX "ETERNAL CITY" AS A SOCIAL REALITY IN THE ECOSYSTEM OF THE CITY OF SAMARKAND………………………………………………………..279
Khaydarova Khilola Khislatovna
ИНОСТРАННЫЙ ЯЗЫК КАК ПОЗИТИВНЫЙ ФАКТОР СОЦИАЛЬНЫХ КОММУНИКАЦИЙ……………………………………………………………………281
Решетников Иван, Ганиева Мухлиса
ФЕНОМЕН ИНСТИТУЦИОНАЛЬНОГО ДОВЕРИЯ В ПРАКТИКЕ СТАНОВЛЕНИЯ СОЦИАЛЬНОГО ПРАВОВОГО ГОСУДАРСТВА………………………………………...286
Хайрутдинов Жалолиддин
ВОЗВРАЩЕНИЕ Г. ЛЕБОНА: РИСКИ ДЛЯ СОЦИАЛЬНОЙ ТЕОРИИ И ПРАКТИКИ…………………………………………………………………………...291
Нешитов П.Ю.
O‘ZBEKISTONDA IJTIMOIY-SIYOSIY HAYOT BARQARORLIGINI TA’MINLASHDA DIALOGNING AHAMIYATI………………………………………………………………..294
Maxkamov Ulug‘bek Abdugapporovich
YOSHLAR - INNOVATSION TARBIYA OBYEKTI SIFATIDA…………………………...298
Xurshid Abdirashidovich Mirzaxmedov

«Zamonaviy dunyoning ijtimoiy manzarasi va jamiyat tuzilmalari transformatsiyasi» mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferentsiya materiallar to‘plami (Toshkent sh., 25-may 2023.) / mas’ul muh. A.J. Kholbekov - Toshkent: O‘zMU, 2023. – 310 b.

KONFERENTSIYANING TASHKILIY QO‘MITASI

Mas’ul muharrir:
Kholbekov Abdugani Jumanazarovich
sotsiologiya fanlari doktori, professor (Toshkent, O‘zbekiston)

Konferentsiya koordinatori:
Sabirova Umida Farxadovna
sotsiologiya fanlari doktori, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

KONFERENTSIYA TAXRIRIY KENGASHI

Xaydarov Abror Xaydarovich
falsafa fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Alikariyeva A’loxon Nuriddinovna
sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Jiyanmuratova Gulnoz Sherbutaevna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Xusanova Xayriniso Tayirovna
sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Axmedova Feruza Medetovna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Kalanova Sabohat Muradovna
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent (Toshkent, O‘zbekiston)

Mirzaxmedov Xurshid Abdirashidovich
sotsiologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) v.b. dotsenti (Namangan, O‘zbekiston)

Xaydarova Xilola Xislatnovna
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Ahmedova Mohinur Nu’monovna
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Muzaffarov Sanatbek Ikromjon ugli
O‘zMU doktoranti (Toshkent, O‘zbekiston)

Abdusalomov Abdurashid Dilshod o’g’li
O‘zMU talabasi (Toshkent, O‘zbekiston)

DIZAYNER

@tadqiqotdesign (Namangan, O‘zbekiston)

MAQOLADA KELTIRILGAN DALILLARNING TO‘G‘RILIGI UCHUN MUALLIF MAS’ULDIR | АВТОР НЕСЕТ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА ДОСТОВЕРНОСТЬ ФАКТОВ ИЗЛОЖЕННЫХ В СТАТЬЕ